

Câu 1 (trang 40 sgk Tiếng Việt 5):

Dựa theo lời kể của cô giáo (thầy giáo) và tranh vẽ dưới đây, kể lại từng đoạn câu chuyện.

Trả lời:

Tranh 1: Nguyễn Khoa Đăng là vị quan án có tài xét xử. Một lần, có anh hàng dầu bị mất cắp tiền, nghi là bị một kẻ mù lấy. Đi hỏi thì người này ra sức chối.

Tranh 2: Bắt giải lên quan, quan sai người múc một chậu nước, rồi bắt anh ta bỏ tiền vào. Chậu nước nổi váng dầu, kẻ cắp hết đường chối cãi. Nghĩ hấn giả mù quan cho lính lấy roi đánh, chỉ ba roi sau hấn đành mở cả hai mắt.

Tranh 3: Trong vùng bọn cướp hoành hành dữ dội. Để bắt bọn cướp quan cho dân sĩ cải trang thành dân phu ngồi trong hòm gỗ có lỗ thông hơi rồi đánh tiếng là hòm vàng bạc của một vị quan sắp về quê đi qua. Bọn cướp mắc mưu cướp lấy đem về tận sào huyệt.

Tranh 4: Về đến nơi, các võ sĩ bất ngờ xông ra, vừa lúc quân triều đình ập đến. Bọn cướp đành chấp tay xin tha mạng.

Câu 2 (trang 40 sgk Tiếng Việt 5):

Kể lại toàn bộ câu chuyện về ông Nguyễn Khoa Đăng.

Trả lời:

Nguyễn Khoa Đăng là một vị quan án có tài xét xử, được dân mến phục.

Một lần, có anh hàng dầu gánh hàng ra chợ bán. Lợi dụng lúc anh bận đóng dầu, có kẻ thò tay vào bị lấy trộm tiền. Khi biết bị mất tiền, anh hàng dầu nhớ hồi nãy có một người mù quanh quẩn bên gánh hàng. Anh đoán hấn là kẻ cắp, bèn đi hỏi

người mù nhưng hấn ra sức chối cãi. Hai bên không ai chịu ai bèn dất nhau lên quan án Nguyễn Khoa Đăng.

Thấy người mù khăng khăng không nhận, quan hỏi:

- Nhà người có mang theo tiền không?

Người mù đáp:

- Có ạ thưa quan, đấy là tiền của tôi.

- Hãy đưa ra đấy của ai rồi sẽ rõ.

Quan sai người múc một chậu nước, bảo người mù bỏ tiền vào chậu. Một lúc sau thấy trong chậu nước có váng dầu nổi lên. Người mù hết đường chối cãi, đành nhận tội.

Quan nghi người này giả mù bèn sai lính lấy roi ra đánh. Lúc đầu hấn chối cãi nhưng chỉ sau ba roi đành mở cả hai mắt.

Trong thời đó, ở Quảng Trị có Trùng Nhà Hồ là nơi bọn cướp hoành hành dữ dội. Để bắt bọn cướp, quan sai chế ra một loại hòm gỗ kín, có lỗ thông hơi rồi cho quân sĩ ngồi sẵn trong đó. Quan lại cho đánh tiếng rằng đây là số hòm vàng bạc của một vị quan sắp ra Bắc. Bọn cướp tưởng bở, rình lúc đoàn người đi ngang bèn ra cướp lấy, đem về đến tận sào huyệt.

Về đến nơi, các võ sĩ ngồi trong hòm bất ngờ xông ra. Vừa lúc đó, quân triều đình ập đến, bọn cướp đành chấp tay xin tha mạng.

Nguyễn Khoa Đăng đưa bọn cướp ấy đi khai khẩn những vùng đất hoang, lập nên những làng xóm đông đúc.

Câu 3 (trang 40 sgk Tiếng Việt 5):

Theo em, những biện pháp mà ông Nguyễn Khoa Đăng dùng để tìm kẻ ăn cắp và trừng trị bọn cướp tài tình ở chỗ nào?

Trả lời:

Vì người bị mất tiền là người bán dầu nên ắt hẳn trên đồng tiền sẽ dính dầu. Quan cho đem tiền bỏ vào nước, váng dầu nổi lên đích thị là tiền của anh bán dầu. Tài tình hơn khi ông còn chỉ rõ ra rằng; tên ăn cắp giả mù vì nếu hẳn mù thật thì làm sao hẳn có thể lấy trộm tiền được.

Khi trừng trị bọn cướp mưu kế của ông rất cao, làm cho bọn cướp bất ngờ, lại còn có sự phối hợp với quân triều đình khiến bọn cướp trở tay không kịp, khiến hãi xin hàng.